



*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 25
jún 2015
cena 0,90 EUR

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Ked' mala dvadsať...

NÁŠ ROZHOVOR

Jej tvár vyžaruje spokojnosť, pokoru a istotu zároveň, ale keď začne spomínať na svoju mladosť zneistie, hlas sa jej začne chvieť, ruky hľadajú pevnú oporu. Z oka vypadne slza. Anna Fodorová (1939), podpredsedníčka PV ZPKO, svoju prvorodnú dcéru priviedla na svet vo väzení.

Čo sa stalo?

Rodinná idylka sa skončila, keď som končila meštiansku školu v Žiline. V dedine sa objavili komisári a začali agitovať do JRD. Môj otec sa však za žiadnu cenu nechcel vzdať svojho majetku, lebo ho obstaral z vena mojej mamky.

Vy ste boli svedkom nejakých násilností?

Veľmi ťažko som niesla otcovo trápenie. Vyhrážali sa mu, že ak nepodpíše vstup do družstva, deti nebudú môcť študovať. Celkom ho



Anna Fodorová (prvá zľava) s Helenou Hošťákovou a Hedvigou Slivkovou počas sympózia v Smoleniciach.

Foto Vlastimil Morávek

to zlomilo, až napokon podpísal. Rezignoval na všetko. Už ho nezaujímalo, či sa deti dostanú do školy alebo nie. Od klinca si všetko musel obstaráť sám a odrazu mu vošli cudzí ľudia do stajní a odviedli dobytok, pobrali stroje a poľnohospodárske zariadenie, až z toho ochorel. Rodičia zvyknutí starať sa o hospodárstvo odrazu nemali čo robiť. A my, deti,

sme sa na toto všetko museli len pozeráť.

V tom čase ste končili základnú školu. Dostali ste sa na strednú?

Chcela som ísť študovať na výtvarnú strednú školu, lebo som dobre kreslila. Ale naši stranícki susedia sa postarali o to, že ma nikde neprijali.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda	
Príhovor zo snemu	2
Uznesenie	3
Eva Zelenayová	
Zachráňme dedičstvo predkov	3

12. snem PV ZPKO 4 – 5	
Arpád Tarnóczy	
Pod'me tvoriť budúcnosť	6
Ján Košiar	
Nezabúdame	7

ÚPN odovzdával ďakovné listy	8
Viliam Jablonický	
Mierotvorca a slovenský Gándhi	9

Ivan Mrva	
Prišli sme o metropolu	12
Anton Čulen	
Pokus o fyzickú likvidáciu	13

Príhovor Jána Liteckého Švedu na 12. sneme PV ZPKO

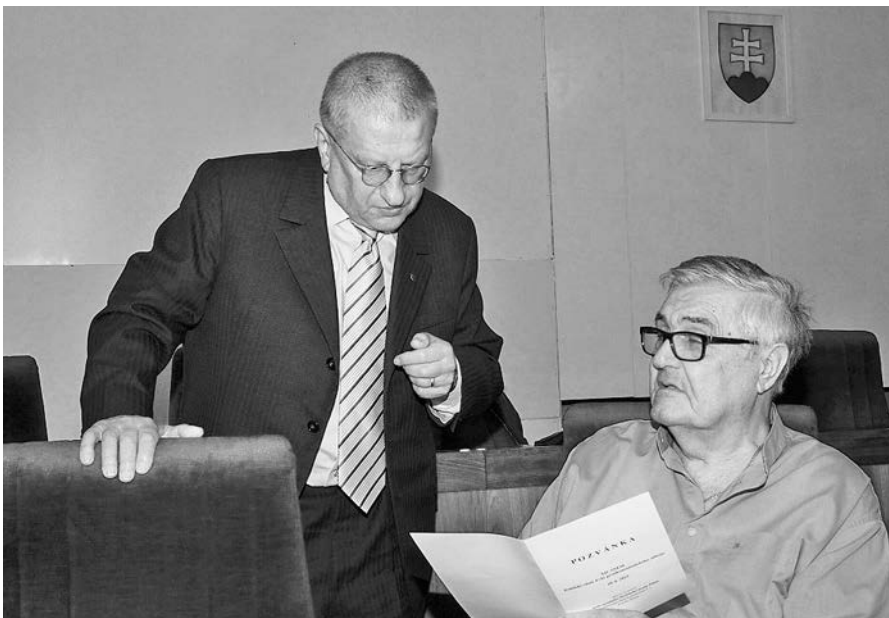
Máme pred sebou množstvo úloh

Vážení prítomní, milí bratia, ani si neviete predstaviť, aký som dojatý z toho, že sa mi od vás, vážňov komunistickej totality, dostalo takej pocty, že ste si ma zvolili do svojho čela. Toto je jeden z najvýznamnejších dátumov celého môjho spoločenského života. Ďakujem vám všetkým za prejavenu dôveru. Viem, že ma poznáte hlavne z mojich článkov vo Svedectve, kam prispievam už od roku 1994. Môžem len skromne dúfať, že všetku energiu a znalosti, ktoré som venoval svojmu písaniu, dokážem pretaviť aj do užitočnej práce pri vedení tejto organizácie.

Nášmu doterajšiemu predsedovi, Arpádovi Tarnóczymu, treba na tomto mieste vysloviť veľké poďakovanie za jeho prínos a za veľký kus obetavej práce, ktorú vykonal pre nás všetkých. A tu treba zdôrazniť, že v mimoriadne ťažkých podmienkach, pretože komunisti, ktorí si tu urobili inscenovaný prevrat, nás teraz pomocou peňazí ovládajú prakticky rovnako, ako to robili do roku 1989 brutálnym terorom. Na tomto mieste mi dovoľte navrhnúť, aby sme pána Arpáda Tarnóczyho za jeho činnosť a nasadenie zvolili za čestného predsedu PV ZPKO.

Takisto veľké poďakovanie patrí doterajším podpredsedom Anne Fodorovej a Antonovi Malackému, ktorého prínos bol hlavne pri zložitom vybavovaní dôležitých zákonov, ktoré aspoň čiastočne odškodnili a morálne rehabilitovali politických väzňov, ale aj pri vybavovaní kúpeľnej liečby.

Organizácia ako naša, má pred sebou stále množstvo úloh a povinností. No predovšetkým – musí byť živým pamätníkom, reprezentujúcim všetkých ľudí, ktorí sa nevzdali a nepokorili pred evidentne zločineckým systémom.



Sprava odstupujúci predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy v rozhovore s novozvoleným predsedom Jánom Liteckým Švedom. Foto Vlastimil Morávek

V čase organizovaného rozkladania morálky a kresťanských základov Európy je jej úloha morálneho výkričníka nenahraditeľná.

Okrem toho máme pred sebou aj ďalšie úlohy – s pomocou charakterných politikov presadiť konečne zákon o postavení a pôsobnosti Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja, aby sme dostali našu činnosť a spoločenský prínos na rovnakú úroveň, akú majú protifašistickí bojovníci. Tu musím poznamenať, že naši členovia sa nezúčastnili nijakých represívnych skutkov proti svojim spoluobčanom. Naša sila bola a je hlavne v presvedčení a v kresťanskej pokore, s ktorou sme znášali všetko nespravodlivé utrpenie.

Pokiaľ to bude v mojich silách a silách celého vedenia, rád by som prispel k ukončeniu nezmyselného rozdelenia politických väzňov a obetí

komunizmu medzi rôznymi organizáciami, ktoré tu pretrvávajú od roku 1999. Nielen v tomto, ale pri všetkých našich úlohách prosím všetkých členov, aby sa aj oni pridali ku konštruktívnej práci, každý podľa svojich síl a schopností. A predovšetkým – utrpenie a ústrky, ktoré sme všetci prežili, v nás nesmú vyvolávať znechutenie, ale naopak snahu, aby aspoň v našej organizácii sme spoločne spolunažívali a spolupracovali ako jedna veľká rodina a zabudli na všetky osobné averzie. Aby oslovenie bratia a sestry sa nestalo iba okrasnou formalitou. Dielo, robené s čistým srdcom a s Božou pomocou pretrvá tak, aby sme naše morálne presvedčenie aj so všetkým ďalším, čo sme vládali urobiť, mohli odovzdať ďalšej generácii. Aj s jednoduchým posolstvom – aby sa nezabudlo.

Ján Litecký Šveda

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **Fax:** 02-5296 4610 • **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 0,90 EUR • **Celo-ročné predplatné:** 10 EUR • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** 4000128109/3100 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Uznesenie z 12. snemu PV ZPKO uskutočneného v Žiline 10. júna 2015

Delegáti snemu schválili

- program,
- správu mandátovej komisie,
- správu o hospodárskych výsledkoch,
- správu republikovej kontrolnej komisie,
- zmenu stanov: 1. Členom sa môže stať každý, kto súhlasí s princípmi, poslanstvom a stanovami PV ZPKO a členstvo v organizácii odsúhlasí miestna pobočka. 2. Republikovú radu nahradí Výkonná rada pozostávajúca z predsedov regionálnych organizácií a predsedu a podpredsedu PV ZPKO. Mená členov Výkonnej rady musia členovia PV ZPKO potvrdiť na výročných členských schôdzach, ktoré sa uskutočnia do 31. marca 2016. 3. PV ZPKO bude mať len jedného podpredsedu. 4. So zmenou z dvojročného cyklu medzi snemami na štvorročný delegáti snemu nesúhlasili.

- Arpáda Tarnóczyho za čestného predsedu PV ZPKO.
- Udeľovanie cien členom organizácie pri príležitosti Dňa boja za demokraciu a slobodu.

Delegáti snemu zvolili

- za predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu,
- za podpredsedu PV ZPKO Rafaela Rafaja,
- za predsedu Republikovej kontrolnej komisie Miroslava Pleceníka



Zachráňme dedičstvo predkov



Vyskytujú sa názory, načo bude organizácia politických väzňov, keď pomaly vymierajú ľudia, ktorých komunistický režim prenasledoval. Sú síce ojedinelé, ale jestvujú. Treba si však pripomenúť, že aj o demokraciu je nevyhnutné viesť zápas, lebo ona nie je navždy daná. Vzдорovať totalitným praktikám je o to ťažšie, čím sa sofistikovanejšie realizujú. Súčasné zavádzanie gender ideológie do praktického života je príkladom toho, ako sa spoločnosť môže v krátkom čase deštruovať vo svojej prirodzenosti a to dokonca aj celosvetovo. Nedávny boj o rodinu v referende na Slovensku, či referendum za uznanie manželských práv zväzkom iným, než utvoreným mužom a ženou v Írsku, či podobné požiadavky homosexuálov zaznievajúce z austrálskeho kontinentu sú znepokojujúce. Ničia civilizáciu založenú na kresťanských hodnotách, za ktoré sa po vojne obetovali mnohí ľudia na Slovensku.

Netreba vari pripomínať, že keď sa do hodnotovo vyprázdnenej

spoločnosti masívne votrú ľudia s inou kultúrou, stane sa ľahkou korisťou. Lebo dedičstvo otcov je predovšetkým v duchovnom odkaze predkov. Ibaže Európa, a zdá sa, že aj celý kresťanský svet, sa správa, akoby sa mu zunoval život ohrozený tisícročia overenými pravidlami dôstojného spolunažívania ľudí. Život podľa Desatora nikomu neubližuje, je alfou

SLOVO SVEDECTVA

a omegou demokracie. Vyjadruje univerzálne hodnoty ľudstva. A je takmer neuveriteľné, ako sa kresťanský svet násilným zavádzaním gender ideológie zbavuje svojho duchovného dedičstva, možno ešte dôraznejšie, než islamský svojich hmotných kultúrnych pamiatok pomocou dynamitu. Všetko deviantné, odporujúce ľudskej prirodzenosti a mravnému poriadku sa stáva celosvetovou doktrínou. Úplne zlyháva politická imaginácia pri formulovaní nových konceptov. Lebo zlyháva morálka.

Amorálni ľudia nepotrebujú mravné vzory. Zbavujú sa ich. Tak, ako sa zbavoval Beneš a českí

komunisti skvelých Slovákov po druhej svetovej vojne. Poľovali na nich ako Židia na vojnových zločincov. Jednou z obetí sa stal aj profesor Matúš Černák, vyslanec Slovenska v Nemecu za prvej Slovenskej republiky. Vzdelaný a neúnavný bojovník za obnovu slovenskej samostatnosti v exile. Piateho júla uplynie 60 rokov od jeho smrti, spôsobenej nástražnou bombou. Kto o ňom niečo vie? Kedy už Slováci postavia panteón svojim hrdinom? Kedy sa budú o nich učiť deti v školách? Lebo oni naozaj žili a umierali za slovenskú vec.

Pomýlená imigračná politika Európy ju odsudzuje na zánik. V Stredozemnom mori vyhadzujú prevádzajú z lodí kresťanov. Zábery z juhu Talianska sú hrôzostrašné. Hordy imigrantov tiahnu ulicou, v ktorej ničia všetko, čo im príde do cesty. Kto sa im postaví? Kto vôbec povie kráľ je nahý? Každá doba plodí nové výzvy. Bez ľudí svedomia sa nedajú zvládnuť. Aj preto spoločnosť potrebuje také organizácie, akou je PV ZPKO.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

V Žiline sa uskutočnil 12. snem Politických väzňov ZPKO

Na čele organizácie je nové vedenie

V Žiline sa 10. júna uskutočnil 12. snem Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja. Zo 73 pozvaných delegátov sa na ňom zúčastnilo 59 členov organizácie. Delegáti vyhodnotili svoju činnosť od 11. snemu v roku 2013, prijali abdikáciu predsedu Arpáda Tarnóczyho, odsúhlasili nové stanovy a zvolili nové vedenie organizácie. Predsedom sa stal Ján Litecký Šveda a podpredsedom organizácie Rafael Rafaj. V diskusii vyjadrili mnohé podnetné myšlienky na zlepšenie činnosti a minútou ticha si uctili pamiatku členov, ktorí sa snemu nedožili.

Snem otvoril predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy. Poďakoval sa všetkým za spoluprácu a oznámil, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje ďalej viesť organizáciu. Funkcie moderátora sa ujal duchovný PV ZPKO Ján Košiar. Odovzdal pozdrav od podpredsedníčky občianskeho združenia PV ZPKO Anny Fodorovej, ktorá má dlhodobé zdravotné problémy a aj počas snemu bola hospitalizovaná. Dal odhlasovať program, ktorý delegáti schválili.

Snem pokračoval voľbou mandátovej, volebnej a návrhovej komisie a jeho zapisovateľov. Správu o činnosti PV ZPKO od 11. snemu predniesol podpredseda Anton Malacký. Konštatoval, že čoraz menej sa snemov zúčastňuje priamych politických väzňov, čo súvisí s ich vekom a zdravotným stavom. Poukázal na skutočnosť, že



Pred snemom...

Foto Vlastimil Morávek



Arpádovi Tarnóczymu sa za dlhoročnú obetavú prácu vo funkcii predsedu organizácie poďakoval aj jeho spolužiak a spoluväzeň Ing. Martin Hagara. Objatím si pripomenuli moment z vyšetrovacej väzby, keď dostali rozkaz fackovať sa. A oni sa objali...

Foto Vlastimil Morávek

v marci 2015 uplynulo 25 rokov od založenia organizácie politických väzňov. Za ten čas poslanci schválili množstvo zákonov, týkajúcich sa odškodnenia a postavenia obetí komunizmu v spoločnosti. Pripomenul aj príhodu, ktorá sa stala v súvislosti s prijatím zákona o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu v roku 1996, ktorého iniciátorom bol vtedajší poslanec NR SR Arpád Tarnóczy. Po jeho schválení americký veľvyslanec na Slovensku gratuloval predsedovi SDĽ Petrovi Weissovi a bez povšimnutia obišiel predkladateľov zákona Arpáda Tarnóczyho a Petra Brňáka. Spomenul, že sa podarilo presadiť pre držiteľov preukazu PV ZPKO cestovanie v Bratislave zdarma a s lútosťou konštatoval, že pre nedostatok finančných prostriedkov združenie nemohlo organizovať obľúbené odborné konferencie či semináre.

Prezidentský precedens

Informoval tiež, že Ján Košiar sa stal podpredsedom medzinárodnej

organizácie politických väzňov INTERASSO a na jeho vlašajšom kongrese v Bukurešti sa zúčastnil okrem Jána Košiaru aj Ján Litecký Šveda. Uviedol, že na pietnej spomienke 17. novembra 2014 sa prvý raz nezúčastnil prezident republiky, iba jeho zástupca. Konštatoval, že činnosť pobočiek v minulom období sa zameriavala na pietne spomienky pri pamätných tabuliach politických väzňov, ale aj na organizovanie stretnutí so študentmi, ktoré majú veľký úspech. Pripomenul, že zjednotenie organizácii politických väzňov sa neuskutočnilo, pre nezáujem zo strany KPVS. „Nie je v našich silách donútiť druhú stranu akceptovať to, na čom sme sa dohodli“, zdôraznil.

V tomto čase sa očakávalo dokončenie knihy Róberta Letza o organizácii politických väzňov. Pre štátnu objednávku nebude môcť byť v dohodnutom čase pripravená do tlače. Tiež podal správu o výsledku aktivity Márie Dvorčákovej pri získavaní ďalších finančných prostriedkov na činnosť

organizácie. Arpád Tarnóczy potvrdil, že na Ministerstve vnútra SR podpísal zmluvu na financovanie dvoch seminárov a návštevy pamätníkov.

Správu o hospodárení, ktorú vypracovala podpredsedníčka PV ZPKO Anna Fodorová, prečítal Ján Košiar. V nej sa konštatuje, že za posledné dva roky dostala organizácia iba 40 percent z požadovanej sumy na činnosť. Vo finančnom vyjadrení to predstavuje 107 698 eur na rok. PV ZPKO musela do rozpočtu organizácie prispieť piatimi percentami z vlastných zdrojov, čo predstavovalo 6606 eur. Ministerstvo vnútra vykonalo v roku 2013 kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami a nenašlo žiadne nedostatky.

Pružnejšie stanovy

Predseda Republikovej kontrolnej komisie Pavol Hošták podal správu za sledované obdobie. Povedal, že kontrolu s nakladaním finančných prostriedkov komisia nemusela robiť, keďže bola vykonaná ministerstvom vnútra a tá konštatovala, že využívanie finančných prostriedkov bolo účelné. RKK riešila návrh na vylúčenie člena organizácie za hrubé porušenie stanov. Návrh schválilo Predsedníctvo i Republiková rada PV ZPKO a Kazimír Krivoš bol z organizácie vylúčený.

Ján Košiar oboznámil prítomných so zmenami stanov, ktoré vyplynuli z meniacich sa podmienok pre činnosť organizácie. Komisia, ktorá sa zmenami zaoberala navrhla, aby bolo členstvo umožnené každému, kto súhlasí s princípmi, posolstvom a stanovami PV ZPKO

a jeho členstvo odsúhlasí miestna organizácia. Druhá zmena sa týkala Republikovej rady, ktorej názov odporúčala zmeniť na Výkonná rada a jej členmi by sa mali stať ôsmi predsedovia regionálnych organizácií, predseda a podpredseda PV ZPKO. Mala by teda desať členov. Komisia odporúčala schváliť iba jedného podpredsedu PV ZPKO a zmeniť cyklus konania snemov z dvoch rokov na štyri roky. Okrem posledného bodu návrhu, bola zmena stanov prijatá.

Snem pokračoval voľbou kandidátov za predsedu a podpredsedu PV ZPKO, predsedu RKK a diskusiou. Ako prvý sa do diskusie prihlásil Félix Neštrák, ktorý sa poďakoval doterajšiemu vedeniu a vyslovil názor, že na čele organizácie by mal byť politický väzeň. Margita Zimanová žiadala, aby noví členovia kontrolnej komisie skontrolovali stav členskej základne, aby neboli v organizácii infiltrovaní napríklad príslušníci ŠtB.

Prečo nemáme hymnu?

Rafael Rafaj položil otázku ako ďalej a odporúčal neustále pripomínať mladej generácii, že sú tu politickí väzni bývalého režimu, že stále platí zákon o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu a mal by sa implementovať do praxe. Pozornosť upriamil aj na plazivú ideológiu multikulturalizmu a zvýhodňovanie istých skupín obyvateľstva. A odporúčal, aby sa aj PV ZPKO hlásili do legislatívnej rady vlády, aby sa spoločnosť nedostala tam, začo politickí väzni trpeli.

Ján Litecký Šveda sa predstavil delegátom snemu. Pripomenul, že bol



Rafael Rafaj Foto Vlastimil Morávek

s ním rozhovor vo Svedectve, kde sa mohli členovia PV ZPKO dočítať o jeho zmýšľaní i rodinnom zázemí.

Martin Hagara sa veľmi emotívne rozlúčil s doterajším vedením organizácie a poďakoval sa im za činnosť. Najmä predsedovi Tarnóczymu, s ktorým zdieľal veľký kus života.

Juraj Vrábel zaspomínal na svojho otca, odsúdeného na 15 rokov väzenia. Pripomenul, že netrpeli len väzni, ale celé rodiny. Keď zatýkali otca, spolu s bratom stratili reč. Rodine sa vyhýbali susedia, matka si nemala čo obliecť. Poukázal na fakt, že ak Židia dokázali 15 rokov hľadať svojho mučiteľa Eichmanna, ani politickí väzni by sa nemali vzdávať a nemali by odísť zo scény. Vyslovil zaujímavú myšlienku, prečo nemá organizácia svoju hymnu?

Mária Šidová oboznámila delegátov s možnosťou získať finančné prostriedky od mestských úradov, ale treba o ne včas požiadať. Mária Dvorčáková informovala o účasti PV ZPKO na pietnej spomienke v Jáchymove a upriamila pozornosť na oceňovanie politických väzňov, ktorým sa nedostáva dostatok uznania.

Arpád Tarnóczy sa usiloval vysvetliť, prečo je organizácia PV ZPKO ostrakizovaná. Spomenul, že v čase prijímania zákona o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu zo 150 poslancov malo až 123 minulosť spätú s komunistickou stranou.

Na záver sa delegátom snemu prihovoral nový predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Snem sa skončil vyhlásením výsledkov volieb a prijatím uznesenia zo snemu.

Eva Zelenayová



Félix Neštrák žiadal, aby na čele organizácie bol politický väzeň.

Foto Vlastimil Morávek

Pohľad politického väzňa na súčasné problémy spoločnosti

Pod'me tvoriť budúcnosť

Po vyše dvadsiatich rokoch skoro slobodného myslenia je najvyšší čas začať vyznávať históriu vnímanú vlastnými očami. Očami a názormi nášho národa, v súčasnosti už druhýkrát pocteného (darovanou?) štátnou zvrchovanosťou. Dejiny vnímané očami a cítením tých, ktorí tie dejiny žili a nie akési virtuálne, odpísané od historikov našich susedov. Pretože keď nebolo žiadnej oponentúry, bohužiaľ od našich historikov už niekoľko generácií, výklad dejín Slovenska a Slovákov z pohľadu cudzích záujmov akceptoval, žiaľ, nielen svet okolo nás, ale aj naši inštitucionalizovaní historici. Preto sú v dejinách Európy stopy po Samovej, Pribinovej a Svätoplukovej ríši vynechané, alebo si ich prisvojil náš sused. A ako ukazujú dejiny, záujem kolonizovať Slovensko a začleniť ho do vlastných štátnych štruktúr mali tak Maďari, ako aj Česi a Poliaci. A ten pokračuje ďalej, ibaže v sofistikovanejšej podobe. Zostáva smutnou skutočnosťou, že „naši“ historici v ústavoch, ktoré majú v názve „slovenský“, výdatne sekundujú názorom nám cudzím. A proti slovenským. Ešte aj dnes

niektorí politici prijímajú názor o československom národe a o tom, že slovenčina je nárečím češtiny. Pre nich platí slogan: Za peniaze je aj v Prahe dom.

Boj o „horné Uhorsko“ má už dlhú tradíciu. Najmä od čias, keď naši predkovia v oficiálnom styku prestali používať latinčinu a mihnutím oka stali sa z nich Maďari. Svoje, pravda, urobila túžba zapáčiť sa pánom, ale platí, že poturčenec... Máme preto o čo bojovať na poli národnom i štátnom. Ak nebudeme, stratíme sa z mapy Európy. Začať by sme mali v rodinách, školách, v štátnych inštitúciách, kostoloch, v kultúre. Vychovávať národne cítiacich a konajúcich občanov, možno aj za cenu nepochopenia liberálnej Európy.

Bolo by žiaduce zvážiť udeľovanie licencií médiám, ktoré majú vo svojom programe propagandu vedenú proti záujmom národa a štátu. Na tomto poli, až na malé výnimky, prevládajú práve protislovenské sily. Sloboda nespočíva v tom, že robíme čo chceme, ale v tom, že môžeme robiť to, čo by sme mali. Tak, ako to môžeme vidieť aj u susedov. Mali by

sme si konečne začať uvedomovať, aké priority pre prežitie národa vyznávame. Veľkosť národa sa musí odraziť na každom jeho príslušníkovi. Je pre nás Božím darom táto nádherná krajina a je našou povinnosťou zachovať ju aj nášmu potomstvu. Tak, ako sa Slovensko stalo dedičstvom otcov našich.

V týchto dňoch boli aktuálne oslavy skončenia druhej svetovej vojny. Patríme medzi oslavujúcich konca vojny a ctíme jej obeť. Slovensko sa ústavnou cestou usilovalo prežiť Hitlerovu vládu nad Európou. Bola však vojna a obrana našich záujmov proti mocnostiam bola problémová. Ex prezident Beneš so Stalinovým požehnaním nebojoval proti režimu na Slovensku, ale proti Slovensku ako štátu, aby ho mohol pripojiť k Česku. Pri oslavách bohužiaľ aj predstavitelia štátu prezentovali koniec vojny s prídavkom, že nám Červená armáda priniesla slobodu. Slobodu komunistom. Ich totalitná moc slobodne vraždila, zotročovala ľudského ducha, silou prevychovala nepohodlných ľudí v gulagoch, koncentrákoch, väzniciach, pracovných



Časť delegátov snemu.

Foto Vlastimil Morávek

táboroch nútených prác aj na popraviskách. Likvidovala slobodu náboženského vyznania. Je smutným historickým faktom, že obetí komunizmu bolo viac, než obetí svetovej vojny.

Polstoročie vlády bolševikov u nás vrátil našu životnú úroveň o polstoročie za úroveň Západu. Obete bolševického režimu sú mementom, aby sa táto časť dejín už nikdy neopakovala. Zmeny v roku 1989 však tiež vnímame iba ako obchod. Politickú moc si mnohí vymenili za materiálnu a finančnú a zmenila sa iba forma vládnutia. Dobešli sme Wall Street, vládnu peniaze. Nezoostáva však ani ideológia. Základy európskej kultúry sa zamieňajú za adoringovanie zlatému teľaťu. Tak akosi automaticky pozostatky historikov a ich spolupracovníkov sa ani v tejto oblasti nedokázali vyrovnáť s historickou realitou, s pravdou.

Nestačí len súhlasiť s dejinami podľa toho, ako sme ich prežili za posledných 80 – 90 rokov. Musíme sa usilovať, aby boli známe občanom Slovenska, Slovákom. Je potrebné, aby sa dostali do učebníc a aby mládež bola vychovávaná k hrdosti a láske k vlasti.

Žijeme v období morálnej krízy. Pod rôznymi zámienkami sa nám „dobrodincovia“ snažia pomáhať stať sa európskymi. Bolí fakt, že aj v českom klére sú takí radcovia, ktorí spochybňujú slovenskú suverenitu. Spolu s tzv. nezávislými (na cti) médiami vytvárajú atmosféru nekompetentnosti Slovenska. Našu zvrchovanosť považujú zrejme za predčasnú. Podľa nich sme ešte nedospeli k samostatnosti a preto bolo omylom odísť z Prahy. Pravda, podľa nich.

Je alebo mala by byť pôda PV ZPKO agendou tejto „úvahy“? Som presvedčený, že áno. Politickí väzni boli mučení, žalárovaní a mnohí aj obetovali svoje životy za národ, Boha, slobodu a ľudské práva. Končím svoje zamyslenie výrokom Alexandra Matušku: „Slováci si svojich veľkých vážia iba v hrobe.“ Skúsme sa polepšiť. Najlepší spôsob ako predpovedať budúcnosť je, tvoriť ju.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Nezabúdame

Už rok uplynul 22. mája, čo odišiel do večnosti náš člen, známy slovenský kňaz, jezuita P. Šebastián Labo. Príbuzní, predstavitelia jeho rodnej obce a priatelia si ho pripomenuli svätou omšou a položením kytice na jeho hrob vo Valaskej Belej. Slávnostným kazateľom bol ThDr. Marián Červený, PhD z Bratislavy. Bol to prvý ročník Memoriálu Šebastiána Labu, na ktorého nezabúda jeho rodná obec, hoci dlhé roky žil v cudzine. Bol blízkym spolupracovníkom biskupa Pavla Hnilicu SJ. Ním založené hnutie vydávalo vo viacerých západných jazykoch časopis *pro fratribus*, aby širil informácie o prenasledovanej Cirkvi v krajinách komunistického sveta. Išlo o kresťanské hnutie odporu presne rozlišujúce zlo samo osebe, jeho obete i nositeľov.

Po návrate do vlasti v roku 1989 sa P. Šebastián SJ stal osobne známym aj v mnohých slovenských mestách a dedinách ako nebojácný svedok prvej slovenskej štátnosti. Vo filme Tisove tiene kamera zachytila toto jeho svedectvo: „**O päťdesiat rokov my už tu nebudeme, ale vy môžete byť, verte mi, budú námestia a hlavné ulice, ktoré budú niesť názov Dr. Jozefa**



P. Šebastián Labo

Tisu... Pravda sa prebije, nik ju nezastaví.“

V posledných svojich kázniach v roku 2013 sa nebál poukazovať ani na zákernosť a nebezpečie novej gender ideológie a svedectvo pravde vydal aj vo svojej knihe **Róbert Bezák – pravda o odvolanom arcibiskupovi**. Na prvom ročníku Memoriálu Šebastiána Labu sa zúčastnil aj predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy, predseda regionálnej pobočky v Prievidzi Martin Hagara i ďalší naši členovia. Spomíname, ďakujeme a nezabúdame. O rok, ak Pán Boh dá, prideme zas.

Ján Košiar
duchovný PV ZPKO

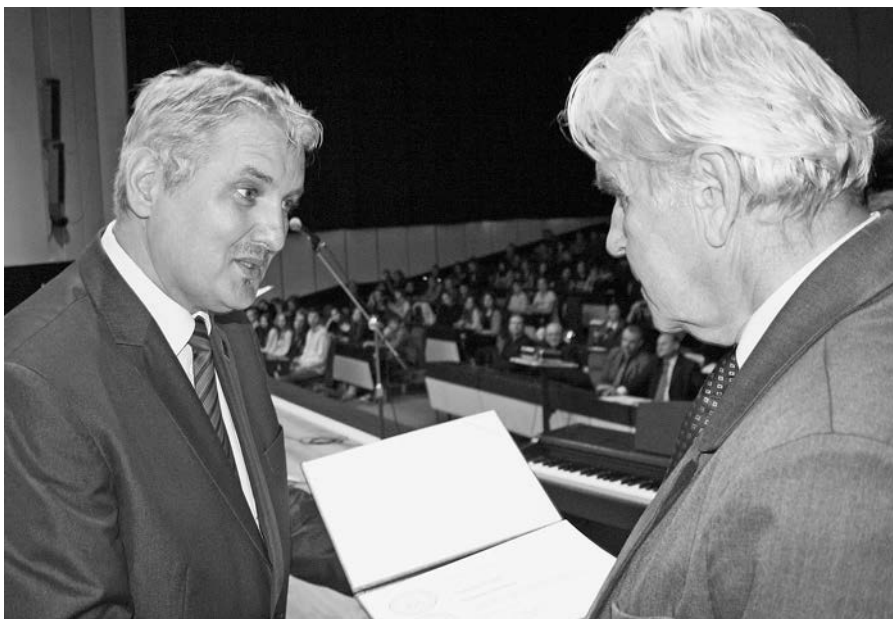


Foto: Šebastián Kučera

Ďakovné listy našim členom

Predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Ondrej Krajňák odovzdal 28. mája v Poprade ďakovné listy politickým väzňom komunizmu. Slávnostné verejné odovzdávanie sa uskutočnilo pod záštitou primátora mesta Poprad Jozefa Švagerka. Hlavným organizátorom bol ÚPN a na podujatí sa podieľala aj Cirkevná spojená škola v Poprade.

Z organizácie PV ZPKO bola ocenená **Alžbeta Bileková**, odsúdená na jeden rok preto, že vykonávala spojku medzi rehoľou a pátrom. Na samotke strávila dva mesiace. Ďakovný list udelil ÚPN aj **Miroslavovi Adamjakovi**, odsúdenému na jeden rok s trvalými následkami po výsluchoch. Odsúdený bol za spravodajské služby medzi občanmi v regióne Levoča – Žiar. Ďakovný list si prevzal aj ďalší odsúdený na tri roky **Štefan Novák**. Na samotke prežil osem mesiacov, odsúdený bol za organizovanie akcií Slovenskej povstaleckej légie.



Štefan Novák preberá ďakovný list od predsedu SR ÚPN Ondreja Krajňáka.

Foto archív ÚPN

Treba pripomenúť, že Štefan Novák patrí medzi zakladateľov organizácie politických väzňov na Slovensku.

Za PV ZPKO patrí poďakovanie Márii Dvorčákovej, za jej iniciatívny prístup v spolupráci s ÚPN. **(zl)**

Ján Košiar v Berlíne

Podpredseda INTERASSO a duchovný PV ZPKO Ján Košiar sa 18. mája zúčastnil pracovného rokovania INTERASSO v Berlíne. Vedenie tejto medzinárodnej organizácie politických väzňov sa venovalo príprave stretnutia Predsedníctva INTERASSO a budúceho 22. kongresu. Rokovanie sa uskutočnilo na pôde INTERASSO a nemeckej organizácie politických väzňov UOKG, ako aj na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Nemecku. Chargé d'affaires Matúša Brunovského a prvého tajomníka Ľubomíra Malackého informovali o činnosti INTERASSO, ktorá sa spolu s UOKG angažuje za postavenie centrálného pamätníka obetiam komunizmu v Berlíne.

(jk)

Spomínali na dona Beňa

Členovia regionálnej pobočky v Žiari nad Hronom si 17. mája uctili pamiatku saleziánskeho kňaza dona Jána Augustína Beňa SBD (1921-2006). Položili kvety a zapálili kahance pri pamätnej tabuli v jeho rodnej obci Prestavlkoch. Pamiatke dona Beňa sa poklonili aj pri jeho hrobe.

Salezián don Ján Augustín Beňo je všeobecne známa osobnosť v cirkevnom prostredí nielen na Slovensku, ale aj v strednej a východnej Európe. Je zakladateľom hnutia Nazaret a sekulárneho inštitútu Betánia, ktoré sa ako ojedinelé rozvíjalo v krajinách strednej a východnej Európy. Patril medzi odvážnych spolubratov, vychovával mládež a mladé rodiny v kresťanskom duchu a nedal sa zastrašiť protináboženským režimom. Riadil sa heslom: „*Láska Kristova nás pohýna.*“



Členky regionálnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom pri hrobe dona Jána Beňu SDB.

Foto archív Svedectvo

Mierotvorca a slovenský Gándhí



V pozoruhodne upravenej knihe, ktorú by som zaradil medzi minuloročné výtvarne a graficky najkrajšie – Milan Šišmič: Kniha o súcite – autor značný priestor venoval aj nezvyčajnej osobnosti kňaza Jána Maliarika. Dal ho do súvislosti s iným zabudnutým mimoriadne vzdelaným lekárom a filozofom, jeho predchodcom, rodákom z Kopčian, Michalom Mandelíkom (1851-1920). Ten popri vyhľadávaní a doceňovaní najväčších klasických európskych autorov venoval sa aj porovnávaní kresťanského poznania s orientálnymi etickými a filozofickými systémami. Ani Mandelíkove najvýznamnejšie práce po vyše sto rokoch od ich vydania vo Viedni, sme dodnes nepreložili.

Ján Maliarik (1869-1946), evanjelický teológ, ovládajúci 13 jazykov, všetky slovanské, ale aj esperanto a sanskrt, sa cítil Mandelíkovým obdivovateľom a nasledovníkom. Podľa jeho vyznania študoval úporne až do roku 1913 „všetky svetové morálne, náboženské, filozofické systémy“ vrátane východných, korešpondoval s Tolstým i jeho lekárom z Ružomberka Makovickým, neskôr i s Gándhím a mnohými ďalšími svetovými osobnosťami. O obdivovanom indickom filozofovi Šrí Šankarovi prednášal roku 1909 vo Viedni a jeho filozofiu rozviedol najskôr nemecky (1911) a potom i v preklade v prvotine: Tri slová k vykúpeniu sveta, kde analyzuje jeho dielo z pozície kresťanstva, filozofie, aj indických véd. Pred prvou svetovou vojnou, ktorá definitívne ovplyvnila jeho dôsledné pacifistické a humanistické postoje (podobne ako u Hviezdoslava, ten ich tlmočil v nesmrteľnej antivojnovnej veľbásni Krvavé sonety, našťastie preloženej aj do angličtiny, francúzštiny i ruštiny) stihne vydať už iba popularizujúci filozofický román Sirota kráľom...

V roku 2007 na Svetovom mierovom fóre, ktoré sa konalo na Slovensku, oprávnené uviedol meno svojrázneho mysliteľa a mierotvorcu Jána Maliarika aj vtedajší minister školstva Dušan Čaplovič. Napriek tomu, že nielen Šišmič jeho význam čiastočne minimalizoval. Pred ním aj historik Roman Holec, keď ho zaradil iba medzi „kuriózne postavy“ našich dejín. Iste z neporozumenia zložitého, formálne až teozofického jazyka, napriek veľkému odkazu univerzálnej a kresťanskej humanity. Šišmiča i Holecu mohlo pliesť jeho prvé zásadné verejné protivojnové vystúpenie pred takmer sto rokmi. Maliarika si musíme pripomínať nielen kvôli obetiam prvej i druhej svetovej vojny, ale aj kvôli potrebe štúdií a úvah nad ich strašným priebehom i mierovými riešeniami. Myslieť na odkaz Maliarika, ale aj na všetky naše obete takmer v každej rodine, minimálne z oboch svetových vojen, by sme mali nielen pri

pamätníkoch, ktoré nájdeme v každej našej obci. Ale aj pre nové šialené preteky v zbrojení, ktoré prekonali doposiaľ všetko v dejinách. Tiež s ohľadom na množstvo lokálnych konfliktov na všetkých stranách sveta, vrátane bratovražedného medzi našimi najbližšími susedmi na Ukrajine.

Maliarik sa popri antimilitaristickom lekárovi, tolstojcovi Škarvanovi stal významným politickým väzňom a keďže sa režim nevedel vysporiadať s jeho gándhiovským a kantovským mierovým úsilím, tak ho jednoducho na dlhé roky zatvorili na psychiatriu!

Pravdaže to príslušne aj mediálne zmanipulovali, čo dodnes pletie niektorých autorov. Aj Šišmič uvádza citát podľa najrozšírenejšieho pražského denníka Národná politika z 19.2.1916: „Choromyslný duchovní kázal v Národním divadle.“ Po tom, čo tento filozofujúci básnik a skvelý kazateľ bezproblémovo vystúpil v evanjelickom reformnom zbore na Žižkově a bol aj v pražských literárnych kruhoch považovaný za „hviezdu na slovenskom Parnase“, jeho nevšedné, odvážne a sugestívne protivojnové vystúpenie v pražskom Národnom divadle v tlači „našťastie“ niektorí označovali ako šialené, čo mu zachránilo život a minimálne ho zbavilo dlhoročného väzenia, keď ho umiestnili do konca vojny „iba“ na psychiatriu v Kateřinkách. Čiastočne je to zachytené v hranom televíznom filme Prekliaty služobník lásky (2000), na ktorý by si mali opäť spomenúť aspoň v RTVS! Škoda však, že nám pri jeho produkcii chýbalo viac podpory a veľkorysosti, inak by film mohol obletieť a zaujať nielen Európu, ale aj celý hodnotovo chaotický a rozvrátený svet. Maliarik totiž v Kateřinkách stihne premyslieť a po vojne publikuje pozoruhodný spis Celozemský univerzálny štát, akýsi predobraz výlučne mierovej spolupráce národov a štátov cez OSN. Nadväzuje na svoje početné predchádzajúce a nasledujúce posolstvá a memorandá mieru. Hoci nevyslyšané, adresované počnúc cisárovi Franzovi Jozefovi, uhorskému premiérovi Štefanovi Tiszovi, ba aj Stalinovi a Hitlerovi. Prednáša, korešponduje, intenzívne píše a dlhoročne vychováva až do konca svojho života.

Ktože už vie, že bol samizdatovo najviac publikujúcim a komentovaným slovenským autorom?! Najmä zásluhou Otmara Doležala a Spoločnosti JM a Kruhu žiakov a priateľov KJM predovšetkým v Brne, Veselí na Morave, Bratislave a ďalších mestách. Jeho autorská edícia Knižnica Celozemského univerzálneho štátu, vydávaná pred i po roku 1989, mala prinajmenej 166 titulov! Obsahujú veľa inšpirácií k mierovým úsiliam občanov i intelektuálov v ohrozenej Európe a svete.

Viliam Jablonický

Ked' mala dvadsať...

Dokončenie z 1. strany

Po skončení meštianky som bola pol roka doma. Jedného dňa prehovorila náborová pracovníčka moje dve priateľky, aby sa prihlásili do učilišťa mäso priemyslu. Tie potom zasa naviedli mňa. Veď čo som mala doma robiť? Keď však riaditeľ školy objavil moje výtvarné schopnosti, poveroval ma rozličnými úlohami. Dokonca v druhom ročníku som sa stala vychovávateľkou.

Ved' ste nemali viac než sedem-násť rokov?!

Aj som sa tomu bránila, že nemám na to kvalifikáciu, ale riaditeľ ma prihlásil do pedagogického kurzu. Trval dva roky a potom ma presunuli za vychovávateľku do Ružomberku, tiež do učilišťa mäso priemyslu. Priznám sa, že táto práca ma veľmi bavila, lebo v rámci mimoškolskej činnosti sme organizovali rozličné športové podujatia, turnaje, turistiku a dokonca jeden rok som nacvičila ľudové tance a vystúpili sme s nimi vo Východnej. V roku 1960 sme nacvičovali spartakiádu. Prítom som sa zoznámila s údržbárom Antonom Považským. Neskôr som sa dozvedela, že bol politickým väzňom a túto prácu robil po ukončení výkonu trestu. Mal priateľa Emila Šveca, ktorý ho navštevoval. V roku 1959 som sa zoznámila aj s mojím budúcim manželom.

Osud?

Povedzme. Považský so Švecom mi boli blízki svojou životnou filozofiou, lebo rovnako ako oni, aj ja som cítila odpor k ideológii, ktorá nám zobrala

zmysel života. Mali sme však smolu v tom, že riaditeľ školy v Ružomberku, Vladimír Záhradník, bol typickým aparátnikom. Keď sa dozvedel, že sa s týmito dvoma mužmi priatelím, začal ma sledovať, dohovárať mi.

Udal vás?

Švec v roku 1960 zmizol. Emigroval do Rakúska. Vedela som o tom, ale ved' predsa nepôjdem to oznámiť. Po roku som od neho dostala asi tri listy, pýtal sa na Považského, čo robí, čo chystá a to všetko bezpečnosť zachytila. Niekoľko dní pred mojím zaistením začal chodiť za riaditeľom školy neznámy človek, ktorý sa vždy zastavil aj u mňa v kancelárii a pýtal sa ma, či si môže niečo napísať na stroji. Sledoval ma. A štrnásť dní pred svadbou, 30. júna 1961, ma zatkli. Mala som 21 rokov.

Ako sa to stalo?

V sobotu čakal čierny sedan pred školou. Keď som prechádzala okolo vrátnice, vrátnikovi stekali slzy po tvári. Len čo som vstúpila do kancelárie, objavili sa dvaja páni, v jednom som spoznala človeka, ktorý chodieval ku mne písať na stroji. Privítala som ich, ponúkala kávu, okúňali sa, až mi ukázali odznak, že sú zo Štátnej bezpečnosti a že budem musieť ísť s nimi.

Pamätáte si ešte podrobnosti?

Na to sa nedá zabudnúť. Keď sme prišli do mojej izbičky požiadali ma, aby som im vydala všetky písomnosti. Reku aké? Že nejaké fotografie, listy zo zahraničia, písomnosti. Napadlo mi, či majú povolenie na prehliadku. Samozrejme, že mali. Tak som si sadla do kresla a čakala, čo bude. Každý kúsok v byte prehľadali, baterkou presvecovali starožitný nábytok. Vraj hľadali mikrofilmy. Pýtali fotografiu Šveca. Mala som ju v albume, tak som im ju ukázala, nemala som nijaké tajnosti. V tom čase som nevedela, že na moju adresu išla od Šveca zásielka s fotoaparátmi a príslušenstvom na špionáž.

Našli vám v byte niečo kompromitujúce?

Neviem, čo pre nich bolo kompromitujúce, ale k tým dvom pribudli ďalší traja muži, ktorí všetko, čo u mňa našli, porozkladali po zemi a fotografovali. Povedali mi, že ideme ešte na



Anka pred zatknutím. Foto archív

bezpečnosť a keď sa tam nič nenájde, že ma pustia. Nešli sme však na nijakú bezpečnosť, ale do Banskej Bystrice. V noci o pol jedenástej. Okolo polnoci sme v strašnej búrke prechádzali cez Donovaly. Prišlo mi veľmi zle. V Bystrici sme zastali pred väznicou. Zobrali ma do jednej kancelárie, posadili a tam som počula strašný ruch. V tú noc zatkli asi 12 ľudí. Hľadela som na búrku za oknom a vôbec som si nevšimla tých, čo sa na mňa chodili pozeráť ako na cirkusovú opicu za mrežami. To trvalo vari do štvrtej ráno.

A potom?

Prišiel za mnou náčelník väznice, volal sa Šutvaj a položil pred mňa písací stroj. Že, veď viete písať, tak napíšte všetko, o čom ste sa s Považským a Švecom bavili, kde ste sa zoznámili a čo ste plánovali. Nič som nepovedala, nič som nenapísala, v tej kancelárii ma nechal sedieť do rána do ôsmej. Potom prišiel so sekretárkou a začal výsluch. Nemala som čo tajiť, odpovedala som pravdivo. Je pravda, že som od Šveca dostala listy aj pre Považského, ale neviem, čo v nich bolo. No a potom som sa už musela prezliecť do teplákov a odvieďli ma do cely. Ostala som sama a vtedy to celé na mňa doľahlo.

Namiesto svadby väzenie?

Asi tak. Na druhý deň sa pri mne objavila nejaká žena, provokatérka. Keď sa nič nedozvedela, o dva dni bola preč. Čas vo väzení začal plynúť novým spôsobom. Či cez deň, alebo v noci, predvádzali ma na vyšetrovanie. Opakovane, aj trikrát za noc. Kládli mi vždy tie isté otázky a keď som im aj desaťkrát odpovedala to isté, lebo iné neexistovalo, tak



S arcibiskupom J. Sokolom v Smoleniciach. Foto Vlastimil Morávek

neverili. Tri mesiace ma takto trápili. Neprekázala im ani moja gravidita, čo som zistila na začiatku väzby. Keď som to oznámila, mysleli si, že chcem tým niečo dosiahnuť, tak ma odvedli na prehliadku ku gynekológovi. A hoci to potvrdil, na mojom väzenskom režime sa nič nezmenilo. Vyšetrovačky pokračovali rovnako. Trvalo to tri mesiace.

Mali ste nejakú nádej, že sa to čoskoro skončí?

Žiadnu. Po troch mesiacoch ma strčili do tzv. antona na prevádzanie väňov. Bolo v ňom desať kabiniek bez okien, úzkych a nízkych, takže sa v nich nedalo vôbec narovnať. Mne to robilo problémy, lebo som dosť vysoká. Keď naplnili vozidlo, pohli sme sa. Vyviedli ma odtiaľ celkom oslepenú. Boli sme v llave. Tam sme prespali a ráno mi vo vojenskej šálke doniesli trochu čiernej kávy a kus chleba. A išli sme ďalej. Ale

v bielych plášťoch a odvedli ma na nejaké nemocničné oddelenie. Dali ma do izby, kde už boli normálne postele a dve ženy. Pichli mi nejaké injekcie, prikryli a odišli. A tie dve ženy sa o mňa začali starať.

Tie tam boli zamestnané?

Nie, väznené. Jedna bola bývalá barónka a druhá profesorka z Olomouca.

Prečo sa ocitli vo väzení?

Barónka za svoje peniaze prevádzala ľudí cez hranice do západného Nemecka a už 12 rokov bola kvôli tomu vo väzení. Profesorku zavreli preto, že jej študenti hodili na nejaké veľvyslanectvo granát. Obidve mali už vyše 70 rokov a keďže boli choré, preložili ich do nemocnice v Ruzyni. Ony ma postavili na nohy. Keď som bola zdravotne na tom trochu lepšie, znovu začali výsluchy.

Z tej nemocnice?

Áno, už ma tam nechali do konca, tri mesiace. Tá izba bola nad nejakou vyšetrovacou kanceláriou, takže často sme počuli úder, plač mužov, krik. A to neboli päťdesiate roky, bolo to v roku 1961. Neskôr som sa dozvedela, že všetkých ľudí, s ktorými som sa stýkala, od ktorých som mala adresy, všetkých vyšetrovali. Keď som sa to dozvedela,

bola som z toho hotová. V Ruzyni som sa dozvedela, že aj môj snúbenec je zavretý.

Zmenilo sa niečo v Prahe na spôsobe vyšetrovania?

Nič, pokračovalo cez deň aj v noci. Stále mi dávali tie isté otázky. A ja som odpovedala rovnako. Vyšetrovateľov to privádzalo do zúrivosti, zlosť si vybíjali trieskaním stoličiek, do stien hádzali čo mali poruke, vychádzali von, trieskali dverami, že skoro vyleteli z pántov. Koncom novembra mi oznámili, že budem prevezená do Banskej Bystrice na súdne konanie. Ja som na to povedala, „ak ma chcete prevážať tak, ako sem, tak ma rovno zastrelte“. Ubezpečovali ma, „nebojte sa, nebojte sa, bude to iné“.

V tom čase ste už boli vo vysokom štádiu tehotenstva?!

Áno, ale sama som si hovorila, že to musím vydržať. Požiadala som o stretnutie s rodičmi, ale to zamietli. Na druhý deň nám prečítali rozsudky. Emil Švec bol v neprítomnosti odsúdený na päťnásť rokov, Považský na sedem a ja na štyri roky.

Za čo?

Za vyzvedačstvo. Už na druhý deň ma znovu zaviezli do Prahy na Pankrác. Tentoraz nie do cely, ale do nemocnice, kde v jednej miestnosti bolo 24 postelí. Ležali tam ženy po ťažkých, najmä onkologických operáciách. Plakali, kričali, tam sa nedalo spať. Tie ženy nedostávali nič na utlmenie bolesti, ja som im podávala aspoň vodu, stisla ruku... Som presvedčená, že na tých ženách robili pokusy. Dostala som sa na novorodenecké oddelenie. Bolo tam trinásť novorodeniatok a ja som ich dostala do opatery. Boli vo veku od troch dní do troch mesiacov. Modlila som sa, aby som to zvládla, aby som tým deťom neublížila. Každé tri hodiny priviedli matky na kojenie. Dozorca tam stál, za 15 minút museli nakojiť deti, a potom ich vyslovene odtrhli matkám od prsníkov. Ja som tie deti potom dokrmovala umelým mliekom, lebo inak by ostali hladné. Večer som ich vykúpala, odvážila, dala koiť, potom znovu odvážila, prebalila, dala do postielky. Bol to jednoducho rituál. Ženy mi boli vďačné, že sa o deti starám. Robila som od rána od šiestej do večera do desiatej.

A potom čo bolo s deťmi?

O desiatej ma zobrali a do rána do šiestej nebol s deťmi nikto. Cela pre matky bola vo vzdialenom krídle, aby nepočuli plač detí. Ale aj tak ich bolo počuť. Ženy sa strhávali a rozoznávali: „To je moje, to je moje.“ Plakali. Ráno som deti našla v dezolátnom stave. Pogrckané, pokakané, pocikané, vysilené od plaču. Všetky som obriadila, až sa upokojili. A takto to išlo zo dňa na deň. Až som 27. februára dostala pôrodnú bolesť a na druhý deň na obed som porodila dcérku. V ten deň a na druhý deň som ešte mohla ležať, ale na tretí deň som sa už musela starať o všetky deti. Bola som však rada, lebo som tam mala aj svoje dieťa.

Eva Zelenayová



Zlava A. Fodorová počas pietneho aktu pri pamätníku obetiam komunizmu v Bratislave. Foto Vlastimil Morávek

to už nebola krátka cesta. Navyše tie Avie nechodili rýchlo, takže do Prahy sme dorazili až večer. No a mňa z tej kabíny už museli vyťahovať. Boli tam dozorkyne, strčili ma pod sprchu, do teplákov a išli sme do cely. Keď som tam prišla, hodila som sa na pričnu, lebo som bola fyzicky i psychicky celkom na dne. Počula som, ako vrieskali na mňa, „tady se neleží, vstávejte,“ ale ja som si to vôbec nevšímala, bolo mi jedno, čo sa deje. Potom sa otvorili dvere a od dverí šuchli ešus po zemi až k mojej prični. Na druhý deň to isté. A ja som len ležala a ležala.

Vôbec ich nezaujímal, čo sa s vami deje?

Na druhý deň prišli dvaja chlapi

Trianon zabezpečil hranice Slovenska s Maďarskom

Prišli sme o metropolu

Trianonskou mierovou zmluvou podpísanou 4. júna 1920 Maďarsko definitívne uznalo hranice so susednými štátmi. Za maďarskú stranu ho demonštratívne podpísala len málo reprezentatívna politická garnitúra - minister pre blaho ľudu Bernard Ágošť a vyslanec Alfréd Lazar. Vedúci delegácie gróf Albert Aponi odmietol pod záverečný dokument pripojiť svoj podpis. Vzápätí sa v celom Maďarsku rozozvučali zvony, zahučali sirény, konali sa smútočné zhromaždenia a na nich sa ozýval nárek i rezké – nem nem soha (nie, nie, nikdy).

Štvrtý jún sa v medzivojnovom Maďarsku stal dňom národného smútku, kedy sa spomínalo na zlaté časy veľkého Uhorska a rečnilo sa o strašnej nespravodlivosti. Aj keď po 95 rokoch emócie predsa len opadli, v dnešnom Maďarsku je Trianon stále vnímaný ako veľká krivda a 4. jún považovaný za čierny deň maďarskej histórie. Predovšetkým sa zdôrazňuje, že Maďarsko prišlo o dve tretiny územia a o 11 miliónov obyvateľov (nerátajúc do toho Chorvátsko), pričom sa poukazuje, že hlavný vinník vojny - Nemecko stratilo len 13 percent územia a asi len 10 percent obyvateľstva. Sú to však falošné argumenty, ktoré azda účinkujú na nezorientovaných cudzincov, no pravda vyzerá úplne inak. Maďari dodnes pletú dva pojmy, niekdajšie Uhorsko a Maďarsko. Žiaľ, vo svojom jazyku postrádajú výraz pre zaniknuté kráľovstvo, ktoré my nazývame Uhorskom. Pre nich je to jednoducho Magyarország, rovnako však nazývajú aj dnešné Maďarsko. Spletenie geografických pojmov a falošná téza vydávať Uhorsko za maďarský štát zrodilo mýtus o strašnej nespravodlivosti. Uhorsko nebolo vlastníctvom Maďarov, hoci to najmä v poslednom storočí jeho existencie vehementne zdôrazňovali. Bol to mnohonárodný štát, ktorý rovnako mal patriť Slovákom, Rumunom, Srbom, Chorvátom, Rusínom a Nemcom, teda národom, ktoré žili na jeho území. Keďže maďarská vládnúca elita si krajinu privlastnila a ostatné národy vyhlásila za nesvojprávne, dokonca dosťahované s láskavým dovolením Maďarov, postupne sa uhorskej vlasti odcudzili a na sklonku svetovej vojny ho definitívne opustili. Nebol to teda žiadny nespravodlivý diktát veľmocí, ale naplnenie sebaurčovacích práv. Navyše staré Uhorsko demontovali aj samotní Maďari, keď v polovici novembra zrušili monarchiu a vyhlásili Maďarskú republiku.

Nové hranice sa stanovili už začiatkom roku 1919. Maďari ich však neboli ochotní akceptovať a pokúsili sa o unikátne vojensko-politické riešenie. Maďarský ministerský predseda gróf Károly koncom marca 1919 odovzdal vládu boľševickej klike na čele so zlopovestným Bélom Kúnom. Následne bola vyhlásená republika rád a pomocou radikálnych hesiel a teroru boľševici šíрили svoju moc. S podporou sovietskych súdruhov a iných ľavicových dobrodruhov vytvorili Červenú armádu a pokúsili sa vybojovať územia na východe, ktoré medzi časom boli pričlenené k Rumunsku



Ivan Mrva pri prednáške

Foto Vlastimil Morávek

a zároveň ovládnuť Slovensko. Aby dezorientovali a zlákali slovenské obyvateľstvo, ktoré bolo sklamané pomermi v novom štáte, na konci júna 1919 s pomocou českých komunistov inštalovali v Prešove krátkodochú Slovenskú republiku rád. Plán na boľševizáciu Karpatskej kotliny sa nepodaril a v auguste sa červené Maďarsko zmenilo na biele.

Aj nová vládna garnitúra mala ten istý cieľ, obnoviť Uhorsko, nie však pomocou boľševickej revolúcie, ale diplomatickými, vojenskými alebo politickými prostriedkami. Najprv si Maďarsko muselo upevniť medzinárodné postavenie a to sa dalo uskutočniť len vyslaním delegácie na mierovú konferenciu do Versailles. Výsledok poznáme. Na záver si treba položiť otázku: stratili Trianonom len Maďari? Neutrpeli sme škody aj my? Zaiste áno. Stratili sme aj podľa maďarských odhadov 450 – tisíc krajanov žijúcich v potrianonskom Maďarsku. Dnes z nich zostali už len nepatrné zvyšky. Prišli sme o metropolu Budapešť, ktorú niekoľko generácií Slovákov pomáhalo stavať. Ešte aj v roku 1919 našim najväčším mestom bola Békešská Čaba s 30 tisíc Slovákmí. Stratili sme odbyťiská pre náš priemysel, ale aj množstvo kultúrnych pamiatok zapožičaných, darovaných či evakuovaných do maďarských múzeí, archívov, knižníc a galérií. Stratili sme tisíce príslušníkov našej pomaďarčenej, no nie maďarskej inteligencie, ktorá by sa za iných podmienok vrátila ku svojim slovenským koreňom. Ale o tom vari inokedy.

Ivan Mrva
historik

Anton Čulen: Kde iní končia, my začíname

Pokus o fyzickú likvidáciu

(Úryvok z pripravovanej knihy)

Od poslednej návštevy zástupcu veliteľa útvaru panovalo vo veci môjho opakovaného odmietnutia splnenia vojenského rozkazu akési zvláštne ticho pred búrkou. Keďže na prekvapenie všetkých neprišiel za tento skutok nijaký razantný disciplinárny trest zo strany vedenia útvaru, očakával som iné šalamúnske rozhodnutie. Nakoľko som dosť hrubým spôsobom podkopával autoritu velenia útvaru, ktoré očividne rezignovalo, bolo mi jasné, že tu nemôžem zostať. Preto ma neprekvapila správa, ktorú som sa dozvedel niekedy v januári, že budem prevelený k výsadbárom do vojenského útvaru Vimperk - Sloupy situovaného v horách nad mestom. To sa však nepáčilo niektorým mazákom, ktorí nemohli zniesť, že ma velenie potrestalo len prevelením na iné miesto a chceli spravodlivosť zobrať do vlastných rúk. Ustavične, bez dôkazov tvrdili, že som v Jičíne nabonzoval mazákov za šikanovalie mladých vojakov, za čo sa vraj po verdikte prokurátora dostali do vojenského väzenia v Sabinove. Nechápal som to, lebo nemali na to žiadne dôkazy a vysvetľoval som im, že to ani nebolo fyzicky možné počas takého krátkeho pobytu na vojenčine. Chýbalo už len niekoľko hodín do môjho ďalšieho prevelenia, keď som inštinktívne vycítil akúsi zvláštnu atmosféru a všimol som si nejaké čudné chovanie sa niektorých vojakov v rote.

Bolo mi nanajvýš čudné, že sa stále vypytovali kde som, čo robím a kam idem. Prečítal som si preto zopár kapitol z Evanjelia a začal som sa pri okne modliť, odkiaľ som mal výhľad na snehom zapadane Šumavské hory, ktoré sa nádhorne leskli v lúčoch zapadajúceho slnka. Modlitba a Písmo Sväté mi dodali toľko potrebný pokoj a silu, ktoré, ako som tušil, budem o chvíľu potrebovať. Keď som dokončil modlitbu svätého ruženca, otvorili sa dvere a jeden z vojakov mi oznámil, že mám ísť na vedľajšiu izbu. Vraj je to veľmi dôležité. V tomto momente som si všimol, ako sa na mňa ustavične všetci nejakým čudne pozerajú.

Na chvíľu som zaváhal, či do tej miestnosti ísť, alebo nie. Zdalo sa mi, že niektorým mazákom sa nejakým nápadne lesknú oči, zrejme od alkoholu. Znova som sa pomodlil strelnú modlitbu a poprosil Boha o radu, čo mám robiť. Najprv som zvažoval aj útek, ale potom som pocítil Božiu prítomnosť a počul akýsi vnútorný hlas, ktorý mi hovoril: „Choď, neboj sa tých vlkov, ja som s tebou!“

Vstúpil som teda do izby a hneď som si všimol, že je v nej asi desať vojakov a všetko sú to len mazáci. Zostal som stáť oproti Otmarovi Pchálkovi a opýtal som sa, kto ma zavolať. Otmar bol vojak, ktorému z očí nepozeralo nič dobré. Už pri pohľade na neho mi bolo jasné, že je buď napitý alebo nadrogovaný. Podobne aj niektorí ďalší. „Pod' bližšie, chceme sa ťa na niečo opýtať“, povedal nahnevane v českom jazyku. Keď som k nemu pristúpil, ostatní mazáci začali okolo mňa vytvárať kruh, ako keby mi chceli odrezať únikovú cestu. Otmar Pchálek začal nado mnou vynášať akýsi mazacký súd za to, že som bonzák, špión Vatikánu, zradca a neviem čo ešte, za čo sa na mazáckej vojne vraj tvrdo pyká. Ďalej povedal, že o chvíľu budem ľutovať deň, keď som sa narodil a preklínať matku, ktorá ma porodila. „Táto podlaha bude plná tvojej krvi“, dodal na záver.

Kruh vojakov, medzi ktorými boli aj Rómovia, sa okolo mňa začal uzatvárať. Situácia začínala byť veľmi vážna a nezvratná. Vedel som, že proti takejto presile prakticky nemám šancu ubrániť sa. Napriek tomu som stál pokojne a v duchu som sa modlil za seba aj za svojich katov a čakal som, čo sa bude diať. Svoj život som odovzdal do rúk Všemohúceho a pripravoval som sa na najhoršie. Ako prvý ku mne pristúpil Otmar Pchálek a chytil ma pod krk. Aj keď ma vo Vimperku veľakrát mazáci držali pod krkom, táto situácia vyzerala naozaj veľmi hrozivo. Ja som však bol stále pokojný a nepovedal som ani slovo. Cítil som sa doslova ako baránok vedený na zabitie. Po tom všetkom, čo som zažil, som bol presvedčený, že sa živý a zdravý

z vojny nevrátim. Aj táto situácia to len dokazovala. Zachrániť ma už mohol len Boh nejakým zázrakom, na ktorý už veľa času nezostávalo. No ja som bol stále pokojný a bez slova som sa pozeral svojím katom do očí, čo ich zrejme vyvádzať z miery. Ale zatiaľ nikto si nedovolil udrieť ma. Bola to asi najdlhšia chvíľa v mojom živote a mysľou mi prebehla udalosť, keď sa ma napitý Ivan Schroder a Jiří Pech v Jičíne chystali potriasť káblom napojeným na zástrčku elektrického napätia. Vtedy ma Boh zázračne zachránil pomocou Petra Valachoviča z Moravského svätého Jána. Urobí tak aj teraz? - pomyslel som si.

V tom sa na izbe rozleteli dvere a dovnútra doslova vletel Jožko, mazák (jeho priezvisko som si, žiaľ, nezapamätal), ktorý sa mi prednedávnom priznal, že aj on je veriaci. Začal kričať a odhadzovať z kruhu mazákov. Drapol pod krk Otmaru a povedal, že ak sa ma niekto dotkne, tak ho vlastnými rukami zabije. Keď vyčistil priestor okolo mňa, schmatol ma za ruku a začal ma ťahať ku dverám, pričom ma chránil vlastným telom. Moji kati nehybne a bez slov sa na nás pozerali, ako pomaly a pokojne opúšťame potencionálne popravisko. Až do toho dňa som si myslel, že niečo podobné sa môže odohrať iba vo filme, aby niekto takýmto spôsobom, doslova v poslednej sekunde niekomu zachránil život. Ja som to už po druhýkrát zažil na vlastnej koži a nepochybujem o tom, že Jožka poslal sám Boh.

Keď ma vytrhol z rúk tých vlkov, odviedol ma do bezpečia našej izby, kde ma ako anjel strážny zostal chrániť pred ostatnými mazákmi. Bol som v šoku a nechápavo som sa pozeral na to, čo sa deje. Keď som to trochu predýchal a uvedomil som si, čo sa vlastne stalo, poďakoval som sa mu za záchranu a so slzami v očiach som sa modlil za neho, ale aj za tých vlkov v ľudskej koži. Prosil som Všemohúceho Boha, aby z nich spravil krotkých baránkov a aby sa po tom všetkom nepustili aj do Jožka. Ten zostal so mnou na izbe až dovtedy, kým nepominulo nebezpečenstvo.

STALO SA

■ **3. júna 1950** komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zaviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

■ **3. – 4. júna 1976** sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do vládnej organizácie Pacem in terris.

■ **4. júna 1920** bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska ako nezávislého štátu s neporušiteľnými hranicami jeho územia. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921. Viac na 12. strane.

■ **6. – 7. júna 1861** sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov, ktoré boli výsledkom národných snažení posledných desaťročí.

■ **8. – 9. júna 1990** sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

■ **9. júna 1972** zomrel rožňavský biskup Róbert Pobožný. Na Slovensku to

bol posledný diecézny biskup ustanovený podľa noriem cirkevného práva.

■ **10. júna 1949** sa z iniciatívy osobitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlasteneckých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

■ **12. júna 1988** bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa a 26. júla 1989 vymenovaný za Trnavského arcibiskupa a metropolitu Slovenska.

■ **14. júna 1946** vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

■ **16. júna 1919** maďarskí boľševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-boľševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých boľševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

■ **19. – 21. júna 1970** sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto novej strešnej

organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti s ostatnými slobodnými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiac ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

■ **20. júna 1949** komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

■ **22. júna 1941** všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpúťali druhú svetovú vojnu.

■ **27. júna 1968** sa po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Československu právne zrušené, vrátilo na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

■ **30. júna 1919** maďarské boľševické vojsko sa na príkaz predstaviteľov Dohody začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: 4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

TROCHU HUMORU

Výplata

Vasilij Ivanovič Čapajev dal nastúpiť svoju 25-tu streleckú divíziu a pýta sa:

- *Súduhovia, povedzte, potrebujú vtáky peniaze?*

- *Nepotrebujú, Vasilij Ivanovič!! - jednotne odpovedá divízia.*

- *To je dobre, sokolíci moji! Ja som vám totiž výplatu prepil.*

PRIPOMÍNAME SI

Oneskorene, ale úprimne blahoželáme pani **Jolane Božíkovej** z Nitry, ktorá **4. mája** oslávila **84 rokov** života.

V júni si pripomíname významné jubileá týchto našich členov a priaznivcov.

55 rokov

Červenák Ľubomír, Slaská 65 rokov
Poráziková Mária, Bratislava 11.6.1950

75 rokov

Apfel Viliam, Bratislava 3.6.1940
Bieliková Eva, Bánovce nad Bebravou 6.6.1940
Krištofčíková Marta, Bratislava* 6.6.1940

80 rokov

Wilweber Vladimír, Banská Bystrica 18.6.1935
Nayová Ida, Pezinok 15.6.1935

81 rokov

Gavalová Anna, Humenné 17.6.1934
Martinec Ján, Banská Bystrica 27.6.1934

82 rokov

Walnerová Emerencia, Špačince 12.6.1933
Kraushuber Róbert, Hlohovec 10.6.1933
Očenášová Anna, Banská Bystrica 7.6.1933

83 rokov

Turčina Pavol, Žaškov 14.6.1932
Tomík Anton, Bratislava 2.6.1932
Virčík Ľudovít, Vysoká nad Uhom 6.6.1932

84 rokov

Adamjak Miloslav, Spišská Nová Ves 23.6.1931

85 rokov

Stanková Irena, Lučenec 12.6.1930
Baumann Štefan, Bratislava 28.6.1930
Květa Hrašková, Lutila 17.6.1930
Hlavatá Božena, Šenkvice 27.6.1930

86 rokov

Cingel Ján, Trenčín 8.6.1929

87 rokov

Lulovič Alojz, MUDr., Piešťany 23.6.1928

88 rokov

Zelina Ondrej, Bratislava 25.6.1927
Zlatinská Helena, Uľany nad Žitavou 14.6.1927
Bulla Ján, JUDr., Žilina 22.6.1927

89 rokov

Páleníková Oľga, Bratislava 21.6.1926
Gažáková Antónia, Nová Dubnica 17.6.1926

92 rokov

Bezáková Štefánia, Prievidza 29.6.1923

93 rokov

Maronová Mária, Bratislava 15.6.1922

94 rokov

Madunická Margita, Bratislava 9.6.1921

95 rokov

Chomová Elza, Brezno 4.6.1920

Jubilantom srdečne blahoželáme.

* Pani **Marte Krištofčíkovej** sa ospravedlňujeme, že sa ocitla medzi jubilantmi v čísle 5, navyše pod nesprávne uvedeným menom. Zlá finančná situácia sa, žiaľ, prejavuje aj vo Svedectve.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Parcer Ján, Prievidza 8 EUR
Branišová Mária, Ing., Bratislava 100 EUR

Mikuš Tibor, Ing.,Trnava 100 EUR
Brňák Peter, JUDr., Bratislava 50 EUR

Kulašová Anastázia, Bratislava 8 EUR

Lofajová Magdaléna, Bratislava 3 EUR

Tomík Anton, Bratislava 70 EUR
Holecová Terézia, Šenkvice 20 EUR

Zalobín Marian, Košice 10 EUR
Henrietta-direct marketing, s.r.o – **R.Greguš**, Bratislava 220 EUR

Vargová Dagmar, Hurbanovo 10 EUR

Lulovič Alojz, MUDr., Piešťany 20 EUR

Danková Anna, Dlhá nad Oravou 5 EUR

Letrichová Anna, Tvrdošín 10 EUR
Mičáňová Mária, Dlhá nad Oravou 5 EUR

Záhorová Helena, Bziny 10 EUR
Brodňanský Jozef, Dolný Kubín 8 EUR

Lakoščíková Agneša, Dolný Kubín 1 EUR

Pani Hluchovej sa ospravedlňujeme za nesprávne uvorejnenie jej mena (Lučová) v minulom čísle Svedectva.

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 78 rokov, 30. januára 2015, zomrel **Viliam BAŽÍK** z Bratislavy. Posledná rozlúčka sa konala 4. februára 2015 v bratislavskom krematóriu.

† Vo veku nedožitých 89 rokov, 5. mája 2015, zomrel **Jozef ŠKOR-VAGA**. Posledná rozlúčka sa konala

26. mája 2015 na cintoríne v Trnave. Zúčastnili sa jej členovia Predsedníctva Regionálnej organizácie PV ZPKO Trnava a zástupca Predsedníctva PV ZPKO.

† Vo veku 91 rokov, 24. apríla 2015, zomrel **Rudolf VACULA**, dlhoročný člen Regionálnej orga-

nizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so sv. omšou sa konala na cintoríne v Krškanoch za účasti členov Predsedníctva RO PV ZPKO v Nitre 28. apríla 2015.



Pozostalým prejavujeme úprimnú sústrasť.

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod. Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľajú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

215

Ministerstva vnútra

~~MNV~~-KRAJSKÁ SPRÁVA ~~ŠTÁTNEJ BEZPEČNOSTI~~ 179

BRATISLAVA

č. j. A/3-0748/4-1954.

Dňa 16. mája 1954.

T a j n é !

Výtlačok č. 1.

Ústredný výbor KSS,
do rúk s. Bacílka,

B r a t i s l a v a .

Vec : Priebeh volieb v kraji Bratislava - zpráva.

V obci Horná Súča - kopanice Vlčí Vrch, okres Trenčín vyskytli sa protištátné heslá napísané na jednej bráne /vráta/ bielou kriedou v blízkosti agitačného strediska vzdialené asi 20 m. Protištátny nápis bol objavený 16.5.1954 o 6.15 hod. s týmto textom : "Volte slobodnú europu, nebude potom kontigent", "Somári komunisti, lebo vo voľbách nie sú si istí". Páchateľ doposiaľ je neznámy.

Dňa 16. mája 1954 v dopoludňajších hodinách odovzdali reholné sestry ubytované v Charitnom dome v Beckove volebnej komisii prehlásenie tohoto znenia : "My reholné sestry ubytované v Charitnom dome v Beckove týmto prehlasujeme, že sa terajších volieb nemôžeme zúčastniť, lebo nám to svedomie a reholné pravidlá nedovoľujú. Volieb do miestnej správy sme sa doteraz nikdy nezúčastnili. Ako nám bolo povedané, že tieto voľby sú dobrovolné a nie nútené. Volebným kandidátom veríme a máme v nich dôveru. Reholné sestry v Beckove - Charitný domov. Beckov dňa 16. mája 1954."

Bolo zistené, že v Šamoríne, pri prenášaní prenosnej urny, ktorá bola nesená do Charitného domu v Báci, sa tam prítomní farári a mníšky rozišli po záhrade a dvore, a doposiaľ sa volieb nezúčastnili.

Náčelník KS - MV :
mjr.

H o u s k a : 7

ri. Loung